

SÈRIE 1

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció

[3 punts]

Apol·lodor, Biblioteca 3.13,6: Aquil·les i els seus pares.

Més tard, Peleu es va casar amb Tetis, filla de Nereu... Ὡς δὲ ἐγέννησε Θέτις ἐκ Πηλέως βρέφος, ἀθάνατον θέλουσα ποιῆσαι τοῦτο, κρύφα Πηλέως τῆς νυκτὸς ἔφθειρεν ὃ ἦν αὐτῷ θνητὸν, μεθ' ἡμέραν δὲ ἔχρειεν ἀμβροσίᾳ. Però Peleu, que l'estava vigilant, es va posar a cridar. Llavors Tetis, en veure que no podia executar el seu projecte, va abandonar el fill encara molt petit, i se'n tornà amb les Nereides. Peleu va dur el nen amb Quiró, que el va acollir i el va criar amb entranyes de lleó i porcs senglars, i amb medul·les d'ossos.

ἡ Θέτις Θέτιδος : Tetis

ὁ Πηλεύς Πηλέως : Peleu

Traducció

Quan Tetis va parir un nadó de Peleu, com que volia fer-lo immortal, d'amagat de Peleu, de nit, va destruir el que hi havia en ell de mortal, i l'endemà el va banyar amb ambrosia.

2. Exercici de sintaxi

[2 punts]

a) L'oració $\delta \eta \nu \alpha \upsilon \tau \omega \theta \nu \eta \tau \omicron \nu$ és una subordinada de relatiu substantivada (és a dir que el seu antecedent no està expressat), que fa de complement directe del verb $\xi \phi \theta \epsilon \iota \rho \epsilon \nu$.

- Feu l'anàlisi sintàctica de tots els seus elements.

El verb de l'oració és $\eta \nu$, verb copulatiu, subjecte del qual és el pronom relatiu δ , i l'atribut, $\theta \nu \eta \tau \omicron \nu$. El pronom $\alpha \upsilon \tau \omega$ pot ser interpretat com un datiu possessiu, o simplement com un complement de lloc .

b) Observeu l'infinitiu $\pi \omicron \iota \eta \sigma \alpha \iota$.

- De qui depèn?
Del participi $\theta \acute{\epsilon} \lambda \omicron \upsilon \sigma \alpha$
- Quines paraules en depenen i amb quina funció?
En depenen $\tau \omicron \upsilon \tau \omicron$ amb funció de Complement directe, i $\alpha \theta \acute{\alpha} \nu \alpha \tau \omicron \nu$ com a Predicatiu del CD

Opció A

3. Exercici de morfologia [1 punt]

Escriuiu cada paraula de les següents al costat de l'anàlisi morfològica que li correspongui:

ἐγέννησε, γεννᾶ, γεννᾶν, ἐγέννα, γεννήσει

- a) 3ª persona del singular, futur d'indicatiu, veu activa: **γεννήσει**
- b) 3ª persona del singular, present d'indicatiu, veu activa: **γεννᾶ**
- c) Infinitiu present, veu activa: **γεννᾶν**
- d) 3ª persona del singular, imperfet, veu activa: **ἐγέννα**
- e) 3ª persona del singular, aorist d'indicatiu, veu activa: **ἐγέννησε**

4. Exercici d'etimologia i lèxic [2 punts]

Escriuiu dues paraules en català o castellà derivades de les següents paraules gregues:

Ex. ὁ λόγος : lògica, filologia

ἡ πόλις > **política, policia**

ὁ τόπος > **topografia, tòpic**

τὸ σῶμα > **somàtic, cromosoma**

ὁμοίος > **homeopatia, homogènic**

κρατέω > **democràcia, buròcrata**

5. Exercici de cultura

[2 punts]

Llegiu el text següent, on Circe urgeix Odisseu a visitar Tirèsias, i responeu amb un redactat que inclogui les qüestions plantejades (200-300 paraules) :

CIRCE.- Laertíada del llinatge de Zeus! Odisseu, fèrtil en ginys! No romangueu més temps a casa meva, si no voleu. Sinó que, tot d'una, us cal fer un altre viatge i arribar al casal d'Hades i de la venerable Persèfona per consultar l'ànima del tebà Tirèsias, endeví cec però savi encara. Car, tot i mort, Persèfona li atorgà intel·ligència i saber, mentre els altres són ombres que es mouen.

Homer, Odissea 10.488-495

- Quin és l'objectiu d'aquesta visita d'Odisseu a l'Hades?
- L'endevinació: on es troba el principal centre oracular de Grècia? Quin personatge d'una tragèdia de Sòfocles va consultar aquest oracle i quina resposta va obtenir?
- Coneixeu alguns altres personatges que podien comunicar el futur?

Circe aconsella Odisseu que vagi a l'Hades per tal que allà l'endeví Tirèsias li digui com ha de seguir el seu viatge de retorn a Ítaca.

Aquest fet s'inscriu en la tradició oracular grega, molt important per la vida dels individus que creien que els déus els parlaven a través dels endevins. Sempre que un grec havia d'emprendre alguna nova activitat o es disposava a introduir algun canvi a la seva vida, podia anar a l'oracle per tal que aquest li digués si l'empresa tenia o no futur.

Hi havia molts centres oraculars a Grècia, però el més important era el d'Apol·lo a Delfos. Si un grec volia consultar l'oracle d'Apol·lo, abans havia de purificar-se amb l'aigua de la font Castàlia. Un cop davant del temple, havia de pagar l'import corresponent al servei i preguntava als sacerdots el que l'interessava. Aquests anaven darrera el temple, al lloc on la Pítia, l'endevina del déu, entrava en trànsit enmig del llorer fumejant, i li escoltaven la resposta, que després ells interpretaven per al consultant. Les respostes solien ser ambigües per tal que, passés el que passés, el resultat es pogués ajustar a la predicció, com en el cas de Xerxes, que en preguntar quin seria el resultat de la guerra que estava a punt de començar contra Grècia, va rebre com a resposta que destruiria un gran exèrcit, sense pensar que podia ser el seu, com va resultar. En el cas d'Èdip, en canvi, l'oracle es va acomplir sense ambigüitat de cap mena i, malgrat els esforços de l'heroi per evitar-lo, va matar el seu pare en una cruïlla.

A més dels oracles, a Grècia hi havia endevins que desxifraven la voluntat dels déus a partir del vol dels ocells, de les vísceres dels animals sacrificats, dels somnis, etc.

Opció B

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Totes les formes del següent llistat són infinitius, llevat de dues. Subratlleu-les.

γενέσθαι

εἶναι

τιμᾶν

λεγομέναι

παιδεύειν

ποιεῖν

λύσαι

ἡμέραν

βλέψειν

ψεύσασθαι

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriu una paraula grega de la qual deriven les següents, tenint en compte la indicació entre parèntesis:

Ex. filosofia, sofista (substantiu) : ἡ σοφία

- pirotècnia, mnemotècnic (substantiu) τέχνη -ης
- dosi, antídoto (verb) δίδωμι
- progenitor, genètica (verb o substantiu) γεννάω / γένος, -ους
- ecologia, economia (substantiu) οἶκος -ου
- diagnòstic, pronòstic (verb) γινώσκω

5. Exercici de cultura [les respostes incorrectes descompten] [2 punts]

Marqueu la resposta correcta

- En quin període va tenir lloc la major part de colonitzacions dutes a terme pels grecs?
 - a) Època hel·lenística €
 - b) Època clàssica €
 - c) Època arcaica** €
 - d) Època romana €

- Clístenes va ser
 - a) un dramaturg €
 - b) un delinqüent €
 - c) un reformador polític** €
 - d) un atleta vencedor a Olímpia el 468 aC €

- El consell d'ancians a la constitució espartana rebia el nom de
 - a) Βουλή €
 - b) Ἀπελλά €
 - c) Ἐκκλησία €
 - d) Γερουσία** €

- Quin dels següents personatges femenins **NO** apareix a la Ilíada?
 - a) Penèlope, esposa d'Odisseu** €
 - b) Andròmaca, esposa d'Hèctor €
 - c) Cassandra, germana d'Hèctor €
 - d) Tetis, mare d'Aquil·les €

- Quin dels següents herois és considerat el fundador de la polis atenesa?
 - a) Peleu €
 - b) Teseu** €
 - c) Perseu €
 - d) Egeu €

SÈRIE 3

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció

[3 punts]

Lísias, Olímpic 1.2: Significat dels Jocs Olímpics.

Per molts altres esplèndids fets cal recordar Hèracles, senyors, i també perquè va ser el primer a convocar aquesta competició gràcies a la seva benvolença amb Grècia. Car fins aquell temps les ciutats estaven enfrontades les unes amb les altres; ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος τοὺς τυράννους ἔπαυσε καὶ τοὺς ὑβρίζοντας ἐκώλυσε, ἀγῶνα μὲν σωμάτων ἐποίησε, φιλοτιμίαν δὲ πλούτου, γνώμης δ' ἐπίδειξιν ἐν τῷ καλλίστῳ τῆς Ἑλλάδος, per tal que, per tots aquest motius, ens reuníem al mateix lloc... Ja que va pensar que la reunió en aquest lloc esdevindria per als grecs el principi de la seva amistat recíproca.

ἐν τῷ καλλίστῳ = en el lloc més bonic

Traducció

Quan aquell va acabar amb els tirans i va aturar els que eren insolents, va instituir una competició de cossos, ambició de riquesa, i demostració d'intel·ligència en el lloc més bell de Grècia.

2. Exercici de sintaxi

[2 punts]

a) En el text en grec hi ha tres oracions.

- Quin és el verb de cada oració?
ἔπαυσε, ἐκώλυσε i ἐποίησε
- Quin d'aquests verbs ho és de l'oració principal?
ἐποίησε

b) El verb de l'oració principal porta tres complements directes. Quins són?

ἀγῶνα, φιλοτιμίαν i ἐπίδειξιν

Opció A

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Marqueu a la casella corresponent si cadascuna de les següents descripcions de les formes donades és vertadera o falsa:

FORMA	DESCRIPCIÓ	VERTADER	FALS
σαφέστατα	adjectiu en grau superlatiu	X	
ἦ	imperfet del verb εἶμι		X
ἀληθοῦς	adjectiu en grau comparatiu		X
σοί	pronom possessiu/ adjectiu possessiu		X
ἀκούσεσθαι	infinitiu futur de la veu mitjana	X	

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriu una paraula grega de la qual deriven les següents, tenint en compte la indicació entre parèntesis:

Ex. filosofia, sofista (substantiu) : ἡ σοφία

- micròfon, fonètica (substantiu) φωνή -ῆς
- aracnofòbia, xenofòbia (verb o substantiu) φοβέω / φόβος -ου
- cosmètica, cosmogonia (verb o substantiu) κοσμέω / κόσμος -ου
- paral·lel, paranormal (preposició) παρά
- neologisme, neotestamentari (adjectiu) νέος -α -ον

5. Exercici de cultura

[2 punts]

Llegiu el text següent i responeu amb un redactat que inclogui les qüestions plantejades (200-300 paraules) :

De fet, el primer any de guerra va acabar en no res, mentre Potidea seguia resistint. Pèricles va celebrar les exèquies solemnes per als caiguts en combat i va pronunciar el famós discurs (l'"Elogi fúnebre") que Tucídides reproduïx en una de les planes més intenses i emocionants de tota la seva obra. Atenes és escola de l'Hèl·lade i de tot el món, és un baluard de democràcia i de llibertat; les institucions que té permeten el desenvolupament de la personalitat de l'ésser humà i de la seva dignitat, deixant de banda l'origen social y la posició econòmica. En aquest discurs es troba també la justificació de la guerra, que és un enfrontament entre dos sistemes i dues ideologies.

V. M. Manfredi, Akropolis, la grande epopea di Atene

- A quina guerra es refereix el text? Quan va tenir lloc? Quins foren els bàndols en conflicte? Com va acabar?
- A què es refereix el text a la frase "Atenes és escola de l'Hèl·lade i de tot el món"?
- El text parla d'aquesta guerra com de "un enfrontament entre dos sistemes i dues ideologies". Quins són? Descriviu-los tot indicant cadascun dels seus òrgans de govern.

El text de Manfredi parla de la guerra del Peloponès que va tenir lloc entre el 431 aC i el 401 aC. Atenes i Esparta en foren les protagonistes, ja que la resta de ciutats gregues que hi van participar ho van fer amb aliança amb l'una o l'altra. De fet cadascuna representava, tal com diu el text, una manera de veure el món. La d'Atenes apareix descrita en l'esmentat "elogi fúnebre", on la ciutat governada per Pèricles vol ser el model de democràcia i d'harmonia entre l'interès públic i el privat. A això fa referència la frase "Atenes és escola de l'Hèl·lade i de tot el món", ja que el sistema democràtic és una invenció genuïnament atenesa. Darrera aquestes paraules, però, també cal veure-hi l'esperit imperialista de la política de Pèricles. Fruit d'això en són les institucions ateneses, la més important de les quals és l'ἐκκλησία o assemblea popular, que tenia el poder legislatiu i decisorí en matèria de política exterior; la βουλή o consell dels 500 era un òrgan complementari de l'assemblea; l'Areòpag, per últim, una institució que va anar perdent poder polític al llarg de la història de la ciutat, per acabar exercint una funció judicial en els crims de sang durant l'època democràtica. El teatre, els edificis civils i religiosos, les seves escoles, l'art, el conreu de l'eloqüència configuren un panorama pròpiament atenes, que s'oposa directament al d'Esparta, una ciutat aristocràtica i guerrera, basada en l'austeritat dels costums i unes institucions oligàrquiques: la γερουσία o consell d'ancians, que tenia tot el poder legislatiu, fins i tot amb el dret de veto sobre l'assemblea; aquesta, anomenada ἀπελλά, era la reunió entre iguals, que tenia com a funció escollir els èfors per aclamació i poca cosa més; els èfors en canvi, eren cinc magistrats amb tot el poder executiu i competències gairebé exclusives en política exterior. També hi havia dos reis amb funcions religioses, però sense poder polític real en el moment de la guerra del Peloponès. La guerra va acabar amb la derrota d'Atenes i la fi del seu imperi, tot i que tampoc no va significar la victòria real d'Esparta, que aviat va ser víctima del seu propi estancament.

Opció B

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Totes les paraules de la llista següent són formes verbals en aorist d'indicatiu de la veu activa, llevat de dues. Subratlleu-les.

ἔφυγον

ἤγαγε

εἶπες

ἔσχες

ἔβαλε

ἔλαβον

ἔλεγε

ἔπεμψε

ἔλιπε

εἶχες

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu una paraula en català o castellà derivada de les següents paraules gregues:

Ex. ὁ λόγος : lògica

ὁ ἀριστεύς > **aristòcrata**

ὁ στρατός > **estratègia**

φίλος > **hemofílic**

ὁ ἄνθρωπος > **antropologia**

μικρός > **microbi**

ὁ νόμος > **autonomia**

ὁ ἵππος > **hipopòtam**

μετά > **metafísica**

μέλας > **melanina**

ἡ πόλις > **política**

5. Exercici de cultura [les respostes incorrectes descompten] [2 punts]

Marqueu la resposta correcta

- Eris és la deessa de
 - a) la justícia €
 - b) la discòrdia**
 - c) la raó €
 - d) la memòria €

- Són d'Eurípides les tres tragèdies següents (les tres han de ser correctes)
 - a) Medea, Alceste, Les Troianes**
 - b) Medea, Antígona, Electra €
 - c) Electra, Hipòlit, Prometeu Encadenat €
 - d) Alceste, Hipòlit, Èdip Rei €

- Durant les guerres mèdiques els grecs van vèncer els perses a la batalla de
 - a) Marató**
 - b) les Termòpiles €
 - c) Queronea €
 - d) Gaugamela €

- L'any 477 aC es creà la lliga de Delos amb la finalitat de protegir la llibertat de les ciutats gregues de l'ofensiva dels perses. En aquesta illa hi havia un temple famós dedicat al naixement de
 - a) Zeus €
 - b) Hera €
 - c) Posidó €
 - d) Apol·lo**

- Després de la desfeta de Troia, els aqueus emprenen el retorn a casa. Agamèmnon, però, en arribar a Micenes és assassinat pel nou marit de la seva esposa Clitemnestra. Com s'assabenta d'aquest fet Odisseu?
 - a) Quan Odisseu arriba finalment a Ítaca, la seva esposa Penèlope li explica la desgràcia d'Agamèmnon €
 - b) Quan Odisseu visita l'Hades, l'ànima del mateix Agamèmnon li fa el relat de la seva dissort** €
 - c) Circe adverteix Odisseu que si no l'obeeix tindrà una fi semblant a la d'Agamèmnon €
 - d) Alcínoos, rei dels feacis, explica a Odisseu com va ser el retorn a casa dels herois que havien lluitat a Troia €

